

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Sekretarz Stanu

Warszawa, dnia 05.07.2016 r.

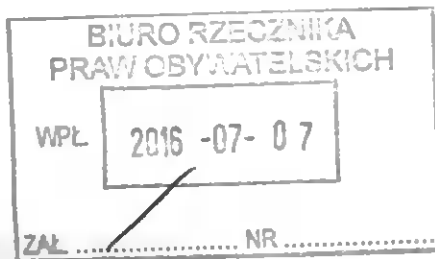

RPW/40178/2016 P
Data: 2016-07-07

041-3
DWOiP-V-630-11/16

UNP 160629-01359

dot. IV.512.198.2014.MK

Pan

Stanisław TROCIUK

Zastępca

Rzecznika Praw Obywatelskich

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 6 czerwca 2016 r., dotyczące problemów związanych z funkcjonowaniem systemu egzekucji sądowej, uprzejmie przedstawiam następującą informację.

W pierwszej kolejności wyjaśnić należy, że nadal trwają intensywne prace powołanego przez Ministra Sprawiedliwości Zarządzeniem z dnia 14 stycznia 2016 r. Zespołu do opracowania projektu ustawy o komornikach sądowych oraz projektu ustawy o kosztach egzekucyjnych. Zadaniem Zespołu jest opracowanie wstępnych projektów następujących ustaw: nowej ustawy o komornikach sądowych, nowej ustawy o kosztach egzekucyjnych oraz nowelizacji ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U z 2014 r., poz. 101 ze zm.), dalej k.p.c. celem wprowadzenia niezbędnych zmian dostosowawczych. Ponadto projektowane są zmiany w ustawie z dnia z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U z 2015 r., poz. 133 ze zm.) w zakresie niezbędnym do realizacji celów Zespołu. Przygotowany projekt ustawy o komornikach sądowych został już przedstawiony przez Panią Premier na konferencji w dniu 13 czerwca 2016 r. Obecnie trwają prace nad projektem ustawy o kosztach egzekucyjnych. Projektowana ustawa o komornikach sądowych ma zastąpić obecnie obowiązującą ustawę z dnia 29

sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2015 r., poz. 790, z późn. zm.), w zakresie ustroju i zasad wykonywania zawodu komornika sądowego. Problematyka opłat i kosztów działalności komornika sądowego będzie przedmiotem odrębnej regulacji rangi ustawowej. Przedstawione przez Rzecznika Praw Obywatelskich postulaty legislacyjne i uwagi były przedmiotem dogłębnej analizy wyżej wymienionego Zespołu.

Problematyka podnoszona w pismach Rzecznika Praw Obywatelskich w znacznej części dotyczy zagadnień związanych z kosztami postępowania egzekucyjnego. W Ministerstwie Sprawiedliwości dostrzegany jest problem braku regulacji zasad zwalniania od kosztów postępowania egzekucyjnego i w tym zakresie projektowane są przepisy regulujące instytucję zwolnienia od kosztów postępowania egzekucyjnego, podobnie jak i podstawy prawne wynagrodzenia przyznawanego biegłym powoływanym w toku tego postępowania.

Odnosząc się do postulatów dotyczących obniżenia opłat egzekucyjnych przy dobrowolnej spłacie zadłużenia, przy egzekucji ze świadczeń z tytułu zabezpieczenia emerytalnego funkcjonariuszy służb mundurowych oraz wysokości opłat w przypadku egzekucji świadczeń niepieniężnych, wyjaśnić należy, że podstawowym celem prac legislacyjnych w tym zakresie jest racjonalizacja systemu opłat egzekucyjnych. Przygotowywany projekt ustawy zakłada odnięcie od dotychczasowych zasady ustalania kosztów egzekucyjnych, z uwzględnieniem nakładu pracy komornika oraz faktu dobrowolnego wykonania obowiązku przez dłużnika zarówno przy egzekucji świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych.

Ustosunkowując się do kolejnego sygnalizowanego problemu ochrony dłużników pobierających świadczenia z umów cywilnoprawnych, wskazać należy, że problem ten wielokrotnie jest sygnalizowany w toku prac w/w Zespołu legislacyjnego. W aktualnym stanie prawnym stosownie do treści art. 829 pkt 5 k.p.c. nie podlegają egzekucji „u dłużnika pobierającego periodyczną stałą płacę - pieniądze w kwocie, która odpowiada niepodlegającej egzekucji części płacy za czas do najbliższego terminu wypłaty, a u dłużnika nieotrzymującego stałej płacy - pieniądze niezbędne dla niego i jego rodziny na utrzymanie przez dwa tygodnie”. Dodatkowo wskazać należy, że ochronie takiej samej jak wynagrodzenie ze stosunku pracy zgodnie z art. 833 § 2 k.p.c. podlegają odpowiednio uposażenia posłów i senatorów, należności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich domowników z tytułu pracy w spółdzielni, wynagrodzenia członków spółdzielni pracy oraz wszystkich świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania. Jak wyjaśnił Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 lutego 2014 r., w sprawie o sygnaturze akt I ACa 1057/13 (LEX nr 1438078) „nie ulega wątpliwości, że do

świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania, zalicza się również wynagrodzenia wypłacane na podstawie umów cywilnoprawnych (jak np. na podstawie umowy najmu). W doktrynie podkreśla się, że pojęciu świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania, należy nadawać szerokie znaczenie. Zaliczenie danego świadczenia do wymienionej grupy świadczeń zależy wyłącznie od ustalenia, czy świadczenie to ma charakter periodyczny (powtarzający się) oraz czy spełnia cel wyżej wskazany. Świadczeniami powtarzającymi się są świadczenia wypłacane dłużnikowi okresowo w powtarzających się odstępach czasu". Komornik zatem każdorazowo powinien badać charakter umowy cywilnoprawnej oraz czas jej trwania. Usunięcie pojawiających się nieprawidłowości możliwe jest w drodze nadzoru judykacyjnego nad działalnością komorników sądowych, sprawowanego przez sądy powszechne. Środkiem tego nadzoru jest skarga na czynności komornika sądowego wnoszona w trybie art. 767 k.p.c.

W zakresie wzmocnienia ochrony praw pokrzywdzonych w postępowaniu dyscyplinarnym wskazać należy, że postępowanie dyscyplinarne ulega znacznemu przemodelowaniu w projektowanej ustawie i zmiany zmierzają do wzmocnienia siły oddziaływania odpowiedzialności dyscyplinarnej komornika. Przygotowany projekt ustawy o komornikach sądowych w rozdziale 9 reguluje zagadnienia związane z odpowiedzialnością dyscyplinarną komorników i postępowaniem dyscyplinarnym. Zasadniczym celem regulacji w tym zakresie jest uporządkowanie i zwiększenie efektywności postępowań dyscyplinarnych. Komornik odpowiadać będzie dyscyplinarnie jak za własne za zawinione działania lub zaniechania asesorów komorniczych, którym udzielił upoważnienia, w tym również za przekroczenie przez nich zakresu udzielonego upoważnienia. Ponadto przewiduje się nowe rozwiązanie, że komornik ponosić będzie również odpowiedzialność dyscyplinarną za działania osób zatrudnionych u niego na podstawie umów o pracę, o dzieło, zlecenia lub o świadczenie usług. Rozszerzono i uporządkowano katalog deliktów dyscyplinarnych, podkreślając jednocześnie wagę stosowania się komornika do wytycznych i zarządzeń organów nadzoru judykacyjnego oraz administracyjnego, jak też konieczność bezwzględnego stosowania się do przepisów o właściwości miejscowej oraz konieczność należytego sprawowania nadzoru nad zatrudnionymi asesorami. Przewidziano nową karę dyscyplinarną w postaci zakazu przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela na okres od roku do 3 lat. W celu wzmocnienia pozycji pokrzywdzonych w postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko komornikowi wprowadzono możliwość orzekania obok kar dyscyplinarnych również obowiązku przeproszenia pokrzywdzonego deliktem dyscyplinarnym.

W odniesieniu do podnoszonego w piśmie problemu ochrony osób trzecich w postępowaniu egzekucyjnym w projekcie nowelizacji k.p.c. przewiduje się m.in. wprowadzenie możliwości składania skargi na czynności komornika na urzędowym formularzu. Celem tej regulacji jest ułatwienie zainteresowanym dostępu do sądu i ograniczenie licznych przypadków, w których skargi są odrzucane z przyczyn formalnych. Z powyższym skorelowano wprowadzenie ciężących na komorniku obowiązków informacyjnych. Komornik zobowiązany będzie zgodnie z art. 763¹ k.p.c. pouczać strony i uczestników postępowania występujących bez profesjonalnego pełnomocnika o sposobie i terminie zaskarżania czynności, jak również stosownie do projektowanego art. 805 § 1² k.p.c. będzie miał obowiązek pouczać o ograniczeniach egzekucji i sposobie złożenia wniosku o ograniczenie egzekucji.

SEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Patryk Jaki

MINISTERSTWO OBYWATELNOŚCI
Departament Wykonalności i Promocji
00-950 Warszawa, Al. Umiętkowska 11
Centrala tel. (22) 62 12 503

-2- 072-3
DWOIP-V-~~630~~ AA/16
160629-01359

BIURO REJONIKI
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2016 -07- 07

ZAL ..... NR .....

